

NATURA 2000

STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

DLA OBSZARÓW SPECJALNEJ OCHRONY (OSO)
DLA OBSZARÓW SPEŁNIAJĄCYCH KRYTERIA OBSZARÓW O ZNACZENIU
WSPÓLNOTOWYM (OZW)

I

DLA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY (SOO)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. TYP	1.2. KOD OBSZARU	1.3. DATA OPRACOWANIA	1.4. DATA AKTUALIZACJI
K	PLH020086	2008-05	2009-03

1.5 POWIĄZANIA Z INNYMI OBSZARAMI NATURA 2000

PLB020005
PLH080044

1.6. INSTYTUCJA LUB OSOBA ZBIERAJĄCA INFORMACJE:

Bena W., Dajdok Z., Jaśkiewicz M., Świerkosz K. - WZS woj. dolnośląskiego

1.7. NAZWA OBSZARU:

Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej

1.8. WSKAZANIE I ZAKLASYFIKOWANIE OBSZARU:

DATA ZAPROPONOWANIA JAKO OZW

2009-10

DATA ZATWIERDZENIA JAKO OZW

DATA ZAKLASYFIKOWANIA JAKO OSO

DATA ZATWIERDZENIA JAKO SOO

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. POŁOŻENIE CENTRALNEGO PUNKTU OBSZARU

DŁUGOŚĆ GEOGRAFICZNA				SZEROKOŚĆ GEOGRAFICZNA			
E	15	1	6	N	51	12	10

2.2. POWIERZCHNIA (ha):

2 353,4

2.3. DŁUGOŚĆ OBSZARU (km):

2.4. WYSOKOŚĆ (m n.p.m.):

MINIMALNA	MAKSYMALNA	ŚREDNIA
		160

2.5. REGION ADMINISTRACYJNY (NUTS)

Kod	Nazwa regionu	%
PL432	Zielonogórski	37
PL515	Jeleniogórski	63

2.6. REGION BIOGEOGRAFICZNY

Nazwa regionu biogeograficznego
Kontynentalny

3. INFORMACJA PRZYRODNICZA

3.1. Typy SIEDLISK znajdujące się na terenie obszaru Natura 2000 oraz ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

3.1.a. Typy SIEDLISK wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień Reprezen.	Względna powierzh	Stan zachow.	Ocena ogólna
2330	Wydm y śródlądowe z murawami napiaskowymi	0,63	A	C	A	B
3150	Starorzecz a i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion	0,85	A	C	A	A
3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników Ranunculion fluitantis	0,85	A	C	A	A
6210	Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea) - priorytetowe są tylko murawy z istotnymi stanowiskami storczyków	0,37	D			
6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	0,06	D			
6430	Ziołorośl a górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośl a nadrzeczne (Convolvuletalia sepium)	0,07	A	C	A	B
6510	Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	6,27	B	C	B	B
7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea)	0,28	A	C	A	A
9110	Kwaśne buczyny (Luzulo-Fagenion)	0,02	D			
9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum)	4,21	B	C	B	B
9190	Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (Betulo-Quercetum)	0,29	D			
91D0	Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino	3,09	B	C	B	B
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion	4,23	A	C	A	A
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (Ficario-Ulmetum)	1,10	A	C	A	A
91T0	Sosnowy bór chrobotkowy (Cladonio-Pinetum i chrobotkowa postać Peucedano-Pinetum)	0,29	D			

3.2. GATUNKI, których dotyczy Artykuł 4 Dyrektywy Rady 79/409/EWG i gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

3.2.a. PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		OSIADŁA	MIGRUJĄCA		Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
			Rozrodcza	Zimująca				

3.2.b. Regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		OSIADŁA	MIGRUJĄCA		Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
			Rozrodcza	Zimująca				
			Przelotna					

3.2.c. SSAKI wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU				
		OSIADŁA	MIGRUJĄCA		Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
			Rozrodcza	Zimująca					
1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	2 not				D			
1324	<i>Myotis myotis</i>	4 not				D			
1337	<i>Castor fiber</i>	5 fam				C	A	C	B
1355	<i>Lutra lutra</i>	5-10i				C	A	C	B

3.2.d. PŁAZY i GADY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA				OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		OSIADŁA	MIGRUJĄCA		Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
			Rozrodcza	Zimująca					
1166	<i>Triturus cristatus</i>	1 loc				D			
1188	<i>Bombina bombina</i>	2 loc				D			

3.2.e. RYBY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
		OSIADŁA	MIGRUJĄCA		Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
			Rozrodcza	Zimująca				

3.2.f. BEZKRĘGOWCE wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA			OCENA ZNACZENIA OBSZARU				
		OSIADŁA	MIGRUJĄCA		Przelotna	Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie
			Rozrodcza	Zimująca					
1037	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	50-100i				C	A	C	C
1042	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	10-20i				D			
1059	<i>Maculinea teleius</i>	70-120i				C	A	C	B
1060	<i>Lycaena dispar</i>	4 loc				C	A	C	C
1061	<i>Maculinea nausithous</i>	70-150i				C	A	C	B

3.2.g. ROŚLINY wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG

KOD	NAZWA	POPULACJA	OCENA ZNACZENIA OBSZARU			
			Populacja	Stan zach.	Izolacja	Ogólnie

3.3. Inne ważne gatunki zwierząt i roślin

PTAKI

	Populacja	Motywacja
--	-----------	-----------

SSAKI

	Populacja	Motywacja
Eptesicus serotinus	P	C
Myotis brandtii	P	C
Myotis daubentonii	P	C
Myotis mystacinus	P	C
Nyctalus leisleri	P	C
Nyctalus noctula	P	C
Pipistrellus nathusii	P	C
Pipistrellus pipistrellus	P	C
Pipistrellus pygmaeus	P	C
Vespertilio murinus	P	C

PŁAZY

	Populacja	Motywacja
--	-----------	-----------

GADY

	Populacja	Motywacja
--	-----------	-----------

RYBY

	Populacja	Motywacja
--	-----------	-----------

BEZKRĘGOWCE

	Populacja	Motywacja
--	-----------	-----------

ROŚLINY

	Populacja	Motywacja
--	-----------	-----------

4. OPIS OBSZARU

4.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU

Klasy siedlisk	% pokrycia
Lasy iglaste	21 %
Lasy liściaste	13 %
Lasy mieszane	14 %
Siedliska łąkowe i zaroślowe (ogólnie)	22 %
Siedliska rolnicze (ogólnie)	25 %
Wody śródlądowe (stojące i płynące)	5 %
Suma pokrycia siedlisk 100 %	

OPIS OBSZARU

Obszar Natura 2000 "Pieńska Dolina Nysy Łużyckiej" obejmuje prawobrzeżny fragment doliny Nysy Łużyckiej na odcinku od północno-zachodnich obrzeży Zgorzelca do granicy województwa dolnośląskiego z województwem lubuskim, oraz doliny Bielawki (prawobrzeżnego dopływu Nysy Łużyckiej) - na odcinku od Dłużyny Dolnej do Bielawy Dolnej.

Obszar wchodzi w skład mezoregionu Borów Dolnośląskich (makroregion Niziny Śląsko-Łużyckiej). Wysokości bezwzględne wynoszą tu od 120 m na północy, do 220 m na południu. W podłożu Borów Dolnośląskich występują głównie utwory piaszczysto-żwirowe plioceńskich stożków napływowych i plejstocieńskich pól sandrowych, miejscami na ich powierzchni rozwinęły się pola wydmowe. Ponadto w zachodniej części występują mioceńskie iły z wkładkami węgla brunatnego (Migoń, 2005). Na piaskach rozwinęły się ubogie gleby bielcowe, natomiast dolina samej Nysy, na wielu odcinkach oddzielona od obszarów przyległych stromą krawędzią o wysokości od 10 do 20m, wyróżnia się żyzniejszymi glebami - głównie madami rzecznyymi, na których, miejscami zalegają naniesione przez rzekę luźniejsze utwory.

Nysa Łużycka ma tu zachowany charakter, zbliżony do naturalnego, z licznymi zakolami, a miejscami odsypami i erodowanymi skarpami. Jednak w samym korycie Nysy na opisywanym odcinku znajdują się kilka podpiętrzeń z narzutu kamiennych, a na niektórych odcinkach brzegi są umocnione, również za pomocą narzutu kamiennego. Na wielu odcinkach koryto jest oddzielone od pozostałej części doliny wałami przeciwpowodziowymi.

4. OPIS OBSZARU

4.2. WARTOŚĆ PRZYRODNICZA I ZNACZENIE

Najlepiej zachowany fragment doliny w granicach województwa dolnośląskiego, to odcinek w rejonie dawnej osady Toporów. Zachowały się tam starorzecza oraz olsy, łągi i torfowiska przejściowe w różnej fazie sukcesji. Duże walory przyrodnicze przedstawiają również pozostałości łąk na tarasie zalewowym Nysy Łużyckiej. Miejscami tworzą one mozaikę z szuwarami w otoczeniu starorzeczy i w lokalnych obniżeniach terenu, rzadziej z płatami muraw napiaskowych, a nawet z fragmentami fitocenozy, które składem nawiązują do muraw kserotermicznych. Do szczególnie cennych zbiorowisk leśnych należą fragmenty łągów olszowo-jesionowych w dolinach Nysy Łużyckiej i Bielawki w rejonie Bielawy Dolnej oraz Toporowa. Siedliska Natura 2000 zajmują w obszarze około 20% powierzchni.

Na terenie ostoi występuje trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*), zalotka większa (*Leucorrhinia pectoralis*), czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*), modraszek telejus (*Maculinea teleius*) i modraszek nausitous (*Maculinea nausithous*). Spośród płazów i ssaków figurujących w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej w trakcie badań terenowych zarejestrowano traszkę grzebieniastą (*Triturus cristatus*), kumaka nizinnego (*Bombina bombina*), wydrę (*Lutra lutra*), bobra europejskiego (*Castor fiber*). Ponadto na terenie ostoi stwierdzono 6 gatunków gadów i płazów z Załącznika IV Dyrektywy Siedliskowej.

W latach 90. XX w. na brzegu Nysy Łużyckiej poniżej Pieńska była obserwowana gadziogłówka żółtonoga (*Gomphus flavipes*), gatunek z Załącznika IV Dyrektywy Siedliskowej. Z bardziej interesujących gatunków owadów w ostoi stwierdzono obecność szklarnika leśnego (*Cordulegaster boltonii*), pazia żeglarza (*Iphiclides podalirius*), smukwy kosmatej (*Scolia hirta*), gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt, a także lecichy południowej (*Orthetrum brunneum*), lecichy małej (*Orthetrum coerulescens*) oraz ciolka matowego (*Dorcus parallelipipedus*), gatunków ujętych w Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce.

4.3. ZAGROŻENIA

1. zaorywanie istniejących jeszcze kompleksów cennych przyrodniczo łąk w dolinie Nysy Łużyckiej lub zamiana ich na intensywnie użytkowane pastwiska;
2. wyrąb starych drzew na wykupywanych przez prywatnych właścicieli;
3. niekontrolowany rozwój gatunków inwazyjnych, który przebiega w dwóch kierunkach: wzdłuż koryta Nysy Łużyckiej i w głąb doliny - głównie *Reynoutria japonica* i *R. x bohemica*, *Impatiens glandulifera* oraz *Solidago serotina*, *Helianthus tuberosus*, a sporadycznie także *Heracleum sosnowskyi*; oraz od strony kompleksu borów głównie *Spiraea tomentosa*.

4.4. STATUS OCHRONNY

Brak ochrony obszarowej;

4.5. STRUKTURA WŁASNOŚCI

Własność mieszana;

4.6. DOKUMENTACJA - ŹRÓDŁA DANYCH

Bazarnik J., Brozio F., Jermaczek A., Jerzak L., Tóth B., Zarzycki W. 1998 Bory Łużycko-Dolnośląskie - Przyroda i jej ochrona. Wyd. Lubuskiego Klubu Przyrodników, Świebodzin.

Bena W. 1999 Obserwacje florystyczne z Łużyc (1). Przyroda Sudetów Zachodnich 2 11-14

Bena W. 2000. Obserwacje florystyczne z Łużyc (2). Przyr. Sudet. Zach. 3: 25-28.

Bena W. 2001. Obserwacje florystyczne z Łużyc (3). Przyr. Sudet. Zach. 4: 39-42.

Bena W. 2002 Obserwacje florystyczne z Łużyc (4). Przyroda Sudetów Zachodnich 5 31-34

Bena W. 2003 Obserwacje florystyczne z Łużyc (5). Przyroda Sudetów Zachodnich 6 37-40

Bena W. 2004 Obserwacje florystyczne z Łużyc (6). Przyroda Sudetów Zachodnich 7 15-18

Bena W. 2007-2008. Dane niepublikowane.

Dajdok Z. ? Dane niepublikowane.

Dyduch-Falniowska A., Kaźmierczakowa R., Makomaska-Juchiewicz M., Perzanowska-Sucharska J., Zając K. 1999. Ostoje przyrody w Polsce. Inst. Ochr. Przyr. PAN, Kraków.

Gacka-Grzesikiewicz E., Cichocki Z. 2001. Program ochrony dolin rzecznych w Polsce. Inst. Ochr. Środ., Warszawa.

Jaśkiewicz M. 2007-2008. Dane niepublikowane.

Migoń P. 2005 Regiony fizyczno-geograficzne [w:] J. Fabiszewski (red.) Przyroda Dolnego Śląska. PAN - Oddz. we Wrocławiu, Wrocław.

Panek E. 1996 Inwentaryzacja przyrodnicza woj. jeleniogórskiego. Gmina Pieńsk. Fulica Jankowski Wojciech, Wrocław, maszynopis.

5. STATUS OCHRONNY OBSZARU ORAZ POWIĄZANIA Z OSTOJAMI

CORINE BIOTOPES

5.1. DESYGNOWANE FORMY OCHRONY NA POZIOMIE KRAJOWYM I REGIONALNYM:

KOD

% POKRYCIA

5.2. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z INNYMI TERENAMI:

desygnowanymi na poziomie krajowym lub regionalnym

KOD FORMY OCHRONY

NAZWA OBSZARU

TYP RELACJI

% POKRYCIA

desygnowanymi na poziomie międzynarodowym

NAZWA STATUSU OCHRONY

NAZWA OBSZARU

TYP RELACJI

% POKRYCIA

5.3. POWIĄZANIA OPISANEGO OBSZARU Z OSTOJAMI CORINE BIOTOPES:

KOD CORINE

TYP RELACJI

% POKRYCIA

6. DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA NA TERENIE OBSZARU I W JEGO OTOCZENIU
I INNE CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA TEN OBSZAR

6.1. GŁÓWNE CZYNNIKI I RODZAJE DZIAŁALNOŚCI CZŁOWIEKA ORAZ PROCENT
POWIERZCHNI OBSZARU IM PODLEGAJĄCY

Wpływy i działalność na terenie obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
-----	-------	--------------	-----------	-------

Wpływy i działalność wokół obszaru:

kod	nazwa	intensywność	% obszaru	wpływ
-----	-------	--------------	-----------	-------

6.2. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

SPRAWUJĄCY NADZÓR (INSTYTUCJA LUB OSOBA):

ZARZĄDZANIE OBSZAREM I PLANY:

7. MAPY OBSZARU

Mapy fizyczne obszaru

Numer mapy	Skala	Projekcja	Opis
M-33-18-D	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-19-C	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-30-B	1: 50000	PUWG 1992	Yes
M-33-31-A	1: 50000	PUWG 1992	Yes

Zdjęcia lotnicze obszaru

Numer	Obszar	Temat	Data
-------	--------	-------	------

8. ZDJĘCIA OBSZARU

Numer	Obszar	Temat	Autor	Data
-------	--------	-------	-------	------

4. OPIS OBSZARU

4.7. HISTORIA